

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2018-2022

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martina Chlumská

**Vzdělávání žáků s SPU na 1. stupni ZŠ
v Uhlířských Janovicích**

Praha 2022

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Martina Bürgerová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2018–2022

BACHELOR THESIS

Martina Chlumská

**Education of pupils with specific learning disorders
in elementary school**

Prague 2022

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Martina Bürgerová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 21. 2. 2022

.....
Martina Chlumská

Poděkování

Děkuji Mgr. Martině Bürgerové za její odborné vedení, cenné připomínky, vstřícnost a plnohodnotnou podporu, kterou mi poskytovala po celou dobu zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení na 1. stupni základní školy. Skládá se ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část popisuje jednotlivé druhy poruch učení, jejich typické projevy a příčiny vzniku. Pozornost věnuje také vzdělávání žáků s SPU v prostředí základní školy, diagnostice a reedukaci. Praktická část práce se zabývá vlastním výzkumem, který byl proveden na zvolené základní škole.

Klíčová slova

Diagnostika, podpůrná opatření, poruchy učení, prevence, reedukace, vzdělávání žáků

Annotation

The bachelor thesis is focused on education of students with specific learning disabilities at the first stage of primary school. It consists of two parts, theoretical and practical. The theoretical part deals with the types of learning disabilities, their typical manifestations and causes. It pays attention to the education of students with specific learning disabilities, to the diagnostics and reeducation in the primary school. The practical part deals with research which was conducted at the selected primary school.

Keywords

Diagnostics, support measures, learning disabilities, prevention, reeducation, educating students

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ (SPU)	10
1.1 Terminologie	10
1.2 Etiologie	12
1.3 Klasifikace	13
2 PROJEVY JEDNOTLIVÝCH PORUCH UČENÍ	15
Dyslexie.....	15
Dysgrafie.....	16
Dysortografie.....	16
Dyskalkulie.....	17
Dyspinxie, dysmúzie, dyspraxie.....	18
3 DIAGNOSTIKA SPU	20
3.1 Diagnostika v běžné třídě ZŠ	20
3.2 Diagnostika na odborném pracovišti	21
4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S SPU	23
4.1 Preventivní opatření	23
4.2 Školská legislativa	24
4.3 Formy vzdělávání žáků s SPU	24
4.4 Podpůrná opatření	26
4.5 Individuální vzdělávací plán (IVP)	27
4.6 Hodnocení a klasifikace	28
4.7 Poradenské pracoviště v prostředí školy	28

5 REEDUKACE SPU	31
5.1 Obecné zásady reedukace	31
5.2 Alternativní metody nápravy	33
PRAKTICKÁ ČÁST.....	34
6 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S SPU NA 1. STUPNI ZŠ V UHLÍŘSKÝCH JANOVICÍCH	34
6.1 Cíl výzkumného šetření, metodologie.....	34
6.2 Charakteristika místa šetření	35
6.3 Analýza dat a jejich vyhodnocení	35
6.4 Shrnutí dotazníkového šetření	52
ZÁVĚR.....	53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	54
SEZNAM ZKRATEK.....	57
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	58
SEZNAM PŘÍLOH	60

ÚVOD

Zahájení školní docházky přináší velké změny v životě dítěte. Dítě poznává nové prostředí, seznamuje se se svými vrstevníky, zvyká si na nový pravidelný denní režim. Převážná většina dětí se do školy těší a jejich rodiče doufají, že se jim bude ve škole dařit a líbit. Bohužel, ne všechny děti bývají ve škole spokojené a dosahují dobrých výsledků. Některým jedincům činí potíže zvyknout si a přizpůsobit se novému prostředí, jiné se zase mohou potýkat s problémy, které se týkají procesu učení.

Mezi obtíže, které způsobují problémy při vzdělávání patří poruchy učení. Tyto poruchy znemožňují osvojit si základní dovednosti, které jsou velmi důležité nejen při výuce, ale i v běžném životě. Poruchy učení nezpůsobují obtíže pouze ve škole, ale mají vliv i na samotné dítě, jeho rodiče a na jeho budoucí uplatnění.

V současné době patří SPU k nejrozšířenějším potížím, se kterými se pedagogové během vzdělávacího procesu u jedinců setkávají. Jejich nevýhodou je, že je nelze zcela odstranit. Ale při jejich brzkém odhalení a následné péči je možné předejít jejich rozvoji nebo je výrazně zmírnit.

Bakalářská práce se zabývá problematikou žáků s SPU na nižším stupni základní školy. Jejím cílem bylo zjistit, s jakou poruchou učení se pedagogové nejčastěji setkávají, jaké mají vzdělání a jaká podpůrná opatření využívají při vzdělávání žáků s SPU. Dalším cílem bylo zjistit, který stupeň podpůrných opatření se u žáků nejčastěji vyskytuje.

Teoretická část práce popisuje základní terminologii, která se týká této oblasti, uvádí jednotlivé druhy SPU, popisuje projevy a příčiny vzniku těchto poruch. Pozornost věnuje také diagnostice, vzdělávání žáků a reedukaci. Praktická část je zaměřena na vlastní výzkum, který byl prováděn pomocí dotazníkového šetření na vybrané základní škole. Výsledky šetření jsou zpracovány v přehledných tabulkách a grafech a jsou doplněny popisem.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ (SPU)

Specifické poruchy učení způsobují potíže jedincům v průběhu vzdělávacího procesu. Vyskytují se zpravidla při zahájení povinné školní docházky a mohou přetrvávat až do dospělosti. Projevy těchto poruch mohou činit nesnáze při osvojování základních školních dovedností – čtení, psaní a počítání. (Bartoňová in Pipeková, 2006, s. 144)

1.1 Terminologie

V oblasti definování specifických poruch učení nelze nalézt jednotnou definici, která by tyto poruchy charakterizovala. Existuje mnoho různých definic, se kterými se můžeme setkat nejen v české, ale i v zahraniční odborné literatuře. Příčiny rozdílného vymezení SPU můžeme spatřovat v postupném získávání nových poznatků i v přístupu jednotlivých autorů k této problematice. (Zelinková, 2015)

Mezi první poruchu, která byla diagnostikována patří dyslexie. O definování této poruchy se v šedesátých letech pokusili Z. Matějček a J. Langmíer. Popisují ji takto: *Vývojová dyslexie je specifický defekt čtení, podmíněný nedostatkem některých primárních schopností, z nichž se skládá komplexní schopnost pro učení v dané jazykové struktuře a za dané výukové metody. Objevuje se u dětí obvykle od samých začátků školní docházky a působí, že úroveň čtení je v nápadném rozporu se zjištěnou úrovní intelektových schopností dítěte.* (Matějček 1988, s. 21)

Klasická definice dyslexie praví: *„Specifická vývojová dyslexie je porucha projevující se neschopností naučit se číst, přestože se dítěti dostává běžného výukového vedení, má přiměřenou inteligenci a sociokulturní příležitost. Je podmíněna poruchami v základních poznávacích schopnostech, přičemž tyto poruchy jsou často konstitučního původu“.* (Matějček, 1993, s. 19) Tato definice byla přijata Světovou neurologickou federací v roce 1968 v Dallasu. (Matějček, 1974)

V roce 1994 vydala Ortonova dyslektická společnost, která se v současné době nazývá Mezinárodní dyslektická společnost, definici, která uvádí, že: „*Dyslexie je specifická porucha řeči konstitučního původu charakteristická obtížemi v dekódování izolovaných slov často odrážející nízkou úroveň fonologických procesů*“. (Zelinková, 2015, s. 16)

Ve spolupráci s Národním centrem pro poruchy učení vydává Ortonova dyslektická společnost téhož roku definici daleko rozsáhlejší: „*Dyslexie je jednou z více výrazných poruch učení. Jde o specifickou řečovou poruchu konstitučního původu, která se vyznačuje potížemi při dekódování jednotlivých slov, odrážející obvykle nedostatečnou schopnost fonologického zpracování. Tyto potíže při dekódování jednotlivých slov se často objevují nečekaně vzhledem k věku a dalším kognitivním a akademickým schopnostem. Nejsou výsledkem generalizované vývojové poruchy nebo smyslového poškození. Dyslexie se projevuje obtížemi různého druhu s různými formami jazyka a vedle potíží se čtením často zahrnuje i nápadné problémy při osvojování dovedností psát a dodržovat pravopisnou normu.*“ (Matějček in Kucharská 1998, s. 18)

Současná definice dyslexie, kterou publikovala Mezinárodní dyslektická společnost v *Annals of Dyslexia* v roce 2003 zní takto: „*Dyslexie je specifická porucha učení, která je neurobiologického původu. Je charakterizována obtížemi se správným anebo plynulým rozpoznáním slova a špatným pravopisem a dekódovacími schopnostmi. Tyto obtíže jsou typickým následkem deficitu ve fonologické složce jazyka, který je často neočekávaný ve vztahu k ostatním poznávacím schopnostem a k podmínkám efektivní výuky ve třídě. Mezi sekundární následky mohou patřit problémy s porozuměním čteného a omezené čtenářské zkušenosti, které brání růstu slovní zásoby a základních znalostí*“. (Bartoňová, 2007, s. 13)

1.2 Etiologie

Existuje mnoho teorií, které se snaží zjistit původ vzniku specifických poruch učení. (Zelinková, 1994) Tyto názory se liší přístupem jednotlivých odborníků a jejich různými pohledy na tuto problematiku. Někteří odborníci hledají možné příčiny vzniku v genetických dispozicích, druzí zase v narušené činnosti centrální nervové soustavy. (Fischer, Škoda, Svoboda, Zilcher, 2014)

Mezi odborníky, kteří se jako první zabývali příčinami vzniku těchto poruch, patřil O. Kučera. Na základě výzkumných šetření, která prováděl v Dětské psychiatrické léčebně v Dolních Počernicích u dětí s dyslektickými potížemi, stanovil čtyři základní příčiny těchto obtíží:

- lehké mozkové dysfunkce – přítomnost prokázána u 50 % případů,
- dědičnost – projevila se přibližně ve 20 % případů,
- příčiny smíšené – vyskytovali se u 15 % případů,
- etiologie neurotická nebo nejasná – zjištěna u 15 % případů.

(Bartoňová in Pipeková, 2006)

V současné době výzkumná šetření poukazují na to, že za vznikem poruch učení nestojí pouze jediný faktor, způsobující vznik těchto potíží, ale těchto činitelů je více. Patří mezi ně neurofyziologické, psychologické, neuropsychologické, speciálně pedagogické, sociologické či lingvistické kořeny, čímž je vyjádřena více faktorová příčinnost. (Bartoňová, 2012, s. 37)

Podle odborníků se na příčinách vzniku SPU podílejí tyto roviny:

- biologicko-medicínská rovina – zaměřuje se na příčiny genetické a neurologické,
- kognitivní rovina – zabývá se poznávacími procesy a projevy jejich deficitů,
- sociální přístup – tvořen vnějšími podmínkami, které ovlivňují vývoj jedince.

(Bartoňová, 2019)

Z nejnovějších vědeckých poznatků lze za možné příčiny vzniku poruch učení považovat dispoziční příčiny:

- dědičné dispozice s odchylkami funkce CNS,
- lehká mozková postižení s neobvyklým převládáním mozkových hemisfér a rozdílným uspořádáním mozkových aktivit,
- nepříznivé rodinné prostředí,
- prostředí školy. (Bartoňová, Vítková, 2007)

Tyto poznatky se snaží získat nejen informace o jedinci se specifickými poruchami učení, ale také o podmínkách, ve kterých žije, a které na něho působí. Již Pokorná (1997), Zelinková (2003), Bartoňová (2005) poukazovaly na to, že je třeba přestat pohlížet na poruchy učení z hlediska jednotlivých symptomů, ale přistupovat ke zkoumání jejich příčin komplexněji. (Bartoňová in Pipeková, 2006)

1.3 Klasifikace

V současné době rozlišujeme následujícími typy poruch učení: dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspinxie, dysmúzie a dyspraxie. (Bartoňová, 2007) Název jednotlivých poruch je složen ze dvou částí. První část slova, předpona „*dys*“, znamená nedostatečně rozvinutou funkci, druhá označuje oblasti školních dovedností, které jsou zasaženy. (Michalová, 2016)

Mezi poruchy, se kterými se nejčastěji setkáváme, patří:

- dyslexie – porucha čtení,
- dysgrafie – porucha psaní,

- dysortografie – porucha pravopisu,
- dyskalkulie – porucha matematických dovedností.

Mezi méně časté, ale občas se vyskytující poruchy patří:

- dyspinxie – porucha kreslení,
- dysmúzie – porucha hudebních dovedností,
- dyspraxie – porucha motorické funkce. (Michalová, 2016)

Poruchami učení a jejich rozdělením se také zabývá Mezinárodní klasifikace nemocí WHO, která tyto poruchy označuje jako „*Specifické vývojové poruchy školních dovedností*“. Rozděluje je do následujících skupin:

F81.0 Specifická porucha čtení,

F81.1 Specifická porucha psaní a výslovnosti,

F81.2 Specifická porucha počítání,

F81.3 Smíšená porucha školních dovedností,

F81.8 Jiná vývojová porucha školních dovedností,

F81.9 Vývojová porucha školních dovedností, nespecifikovaná.

(Fischer, Škoda, Svoboda, Zilcher, 2014, s. 152)

2 PROJEVY JEDNOTLIVÝCH PORUCH UČENÍ

Příznaky specifických poruch učení bývají velmi různorodé a proměnlivé. Vitásková (2006) rozděluje symptomy těchto poruch do dvou skupin, na specifické a nespecifické. Specifické symptomy uvádějí soubor příznaků, popisujících daný typ poruchy. Nespecifické symptomy nacházíme nejen u poruch učení, ale jejich výskyt je zaznamenán i u jiných vývojových vad. (Smečková, 2014)

Dyslexie je specifická vývojová porucha čtení, která způsobuje nesnáze při učení se číst pomocí běžných výukových metod. Tato porucha se může vyskytovat samostatně, nejčastěji se s ní však můžeme setkat v kombinaci s dysgrafií nebo dysortografií. Projevy této poruchy zasahují do různých oblastí čtenářského výkonu. Mohou postihnout rychlost a správnost čtení, techniku čtení a porozumění čtenému textu. (Zelinková, 2015)

Podle J. Bakkeru můžeme rozlišit dva typy čtení, tzv. pravoemisférové a levoemisférové. (Bartoňová, Vítková, 2007) Při pravoemisférovém čtení je využívána pravá mozková hemisféra. Jedinci, u kterých se tato porucha vyskytuje, čtou pomalu, namáhavě, s malým počtem chyb. U levoemisférového typu je více používána levá mozková hemisféra. Jedinci s touto poruchou čtou rychle, překotně, s větším počtem chyb. (Junovičová, Žáčková, 2014)

Mezi typické chyby, které se objevují při čtení, patří:

- zaměňování písmen, která jsou si tvarově podobná, např. b-d-p, a-o-e,
- přesmykování písmen, slabik např. kluk – lkuk,
- přeskokování písmen, slabik, slov,
- připojování písmen, slabik, slov,
- přehlížení interpunkčních znamének (háčky, čárky) nebo jejich chybné usazení,
- domýšlení si koncovky slova. (Junovičová, Žáčková, 2014)

Dysgrafie patří mezi specifické poruchy učení. Je to porucha psaní, která zasahuje do oblasti čitelnosti písma a úpravy písemného projevu. Dysgrafie se může vyskytovat samostatně nebo souběžně s jinými poruchami. Velmi často se objevuje společně s dysortografií.

Projevy dysgrafie můžeme nacházet v těchto oblastech:

- dítě má potíže při zapamatování si tvarů písmen a s jejich napodobováním,
- písmo může být moc velké nebo malé, špatně čitelné, neupravené,
- v písemném projevu se objevuje časté škrtnání a přepisování písmen,
- výrazně pomalé tempo psaní. (Zelinková, 2015)

Dysortografie je porucha způsobující potíže v oblasti pravopisu. Charakterizuje jí vyšší počet dysortografických chyb a také neschopnost naučit se a používat pravopisné jevy. (Zelinková, 2015)

Mezi typické dysortografické chyby patří:

- neschopnost rozlišovat krátké a dlouhé samohlásky,
- nedodržování hranice slov v písmu,
- vynechávání, přidávání písmen nebo slabik,
- rozlišování sykavek (s, c, z, š, č, ž),
- rozlišování měkkých a tvrdých slabik dy-di, ty-ti, ny-ni. (Zelinková, 2015)

Podle Průchy, Walterové a Mareše (2009, s. 62) jsou *typickými projevy dysortografie záměny krátkých a dlouhých samohlásek, tvrdých a měkkých slabik (di-dy, ty-ti, ny-ni), záměny sykavek. Dítě vynechává, přidává, zaměňuje písmena či slabiky, píše slova dohromady*

Žlab (1998) rozlišuje následující druhy dysortografie:

- *Auditivní* – při tomto druhu poruchy je narušen proces sluchové analýzy a syntézy. Oslabena je také schopnost sluchové paměti. Jedinci nejsou schopni zachytit správné pořadí písmen ve slově, ale jsou schopni porozumět významu slov.
- *Vizuální* – tento druh poruchy způsobuje nízké výkony v oblasti zrakové paměti. Jedincům působí obtíže v rozlišování tvarově i sluchově podobných písmen.
- *Motorická* – tento typ poruchy souvisí se samotným procesem psaní. Jedinci píšou pomalu a namáhavě. (Fischer, Škoda, Svoboda, Zilcher, 2014)

Dyskalkulie je porucha, která činí obtíže při provádění základních početních operací v matematice. (Bartoňová, Vítková, 2007) Košč uvádí, že *je to strukturální porucha matematických schopností, která má svůj původ v genově nebo perinatálně podmíněném narušení těch partií mozku, které souvisí s přiměřeným anatomicko-fyziologickým zráním matematických funkcí, nemá však za následek poruchu mentálních funkcí.* (Michalová, 2003, s. 38)

Podle příznaků rozlišujeme následující typy dyskalkulie:

- *Praktognostická dyskalkulie* – porucha, která činí potíže při zacházení s konkrétními předměty nebo symboly. Jedinec není schopen sestavit skupinu či řadu prvků. Problémy má také s porovnáváním jejich počtu. V geometrii nedokáže rozlišit základní geometrické tvary a seřadit předměty různých délek podle velikosti. (Zelinková, 2015)

- *Verbální dyskalkulie* – zde je narušena schopnost slovně označit množství a počet předmětů, operačních znaků a matematických úkonů. Dítě není schopno vyjmenovat číselnou řadu vzestupně i sestupně, vybavit si vyslovené číslo nebo pojmenovat daný počet prvků. (Zelinková, 2015)
- *Lexická dyskalkulie* – způsobuje problémy při čtení symbolů a znaků v matematice. Jedinec zaměňuje čísla i číslice, která jsou si tvarově podobná. Při čtení nebo psaní mění pořadí číslic v čísle. (Zelinková, 2015)
- *Grafická dyskalkulie* – projevuje se nesnázemi při psaní znaků v matematice. Jedinec má potíže při diktování nebo přepisování číslic. V geometrii se objevují nesnáze při rýsování základních útvarů. (Zelinková, 2015)
- *Operační dyskalkulie* – charakterizují ji potíže při vykonávání matematických operací (sčítání, odčítání, násobení, dělení). Jedinec často zaměňuje početní operace. Jednoduché úkoly řeší písemnou formou, poněvadž není schopen vypočítat je z paměti. (Michalová, 2016)
- *Ideognostická dyskalkulie* – souvisí s porozuměním matematických pojmů a jejich vzájemnými vztahy. S jejími projevy se setkáváme při řešení slovních úloh. Jedinec není schopen při slovním zadání úlohy provést zápis početní operace. (Zelinková, 2015)

Dyspinxie je porucha malování. Postihuje oblast motorických dovedností a jejím typickým projevem bývá nízká úroveň kresby.

Mezi projevy dyspinxie patří:

- silný tlak na kreslicí potřeby,
- vymazávání, úpravy,
- roztřesené čáry,

- nevhodně rozvržený výtvarný prostor,
- problémy s porozuměním perspektivy. (Michalová, 2016)

Dysmúzie je porucha vyznačující se problémy s vnímáním hudby a její reprodukci. Jedinec není schopen rozlišit tóny, reprodukovat rytmus a zapamatovat si melodii. (Slowík, 2016)

Dyspraxie je vada v oblasti pohybových dovedností, vyznačující se neschopností provádět náročné činnosti. S projevy dyspraxie se můžeme setkat při výuce nebo při obvyklých činnostech vykonávaných během dne. (Bartoňová, 2007)

Mezi projevy dyspraxie patří např.:

- neschopnost naučit se pohybovým dovednostem v TV,
- potíže při správném rozvoji řeči,
- potíže při sebe obslužných činnostech,
- špatná koordinace pohybů končetin. (Smečková, 2014)

3 DIAGNOSTIKA SPU

Diagnostika je proces, který se zabývá zkoumáním osobnosti jedince. Úkolem diagnostiky je získat komplexní informace, na jejichž základě bude stanovena diagnóza. (Kovářová, Moravcová, 2013)

3.1 Diagnostika v běžné třídě ZŠ

Pedagogická diagnostika je proces, který si klade za cíl poznávat, posuzovat a hodnotit průběh a výsledky vzdělávacího procesu i jeho účastníků. Zjišťuje úroveň dosaženého vzdělání, sleduje průběh výchovně vzdělávacího procesu i jeho působení na jedince (Zelinková, 2001). Po dosažení požadovaných informací bývá stanovena prognóza a doporučeny vhodné vzdělávací postupy (Chráska, 1998). Pedagogickou diagnostiku vykonává učitel ve třídě. Používá ji při pozorování daného jedince nebo celé školní třídy. Bývá označována jako dlouhodobý proces, při kterém pedagog sleduje chování a výkony jedince ve výuce. (Junovičová, Žáčková, 2014)

Při diagnostice v běžné třídě věnuje pedagog pozornost následujícím oblastem, pokud se domnívá, že se u jedince může vyskytovat některá porucha učení. V oblasti čtenářských dovedností sleduje rychlost čtení, míru porozumění čteného textu a také chyby, kterých se jedinec dopouští. U písemného projevu si všímá správného tvaru písmen, čitelnosti a úpravy. Při pravopisných cvičeních zjišťuje, kde jedinec dělá nejvíce chyb. V matematice se soustředí na to, zda zvládá orientaci na číselné ose, jestli dospívá k pochopení pojmu čísla, neplete si základní početní operace a zvládá učivo daného ročníku. Dále se zaměřuje na koncentraci pozornosti, mluvený projev, zrakové a sluchové vnímání, prostorovou orientaci a reprodukci rytmu. Sleduje také chování a postavení jedince ve skupině a analyzuje rodinné prostředí. Mimo těchto sledovaných oblastí musí pedagog brát v potaz také rozumové schopnosti jedince, dosažené výsledky z ostatních předmětů a vykázat ostatní příčiny. (Zelinková, 2015)

O. Zelinková (2001) rozlišuje následující typy diagnostiky:

- *diagnostika normativní* – srovnává výkony jedince s výkony svých vrstevníků,
- *diagnostika kritériální* – zjišťuje dosaženou úroveň jedince, osvojené dovednosti a srovnává je se stanovenými měřítky,
- *diagnostika individualizovaná* – pozoruje postup a srovnává získanou úroveň za určité období,
- *diagnostika diferenciatní* – rozlišuje potíže, které se mohou stejně projevovat, ale jejich příčiny jsou odlišné.

3.2 Diagnostika na odborném pracovišti

Diagnostikou specifických poruch učení se v současné době zabývají pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogická centra. Činnost těchto zařízení stanovuje vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Tato zařízení poskytují své služby především rodičům dětí, u nichž se vyskytují potíže, vyžadující odborné vyšetření. Při tomto vyšetření bývá posuzována jejich závažnost, eventuálně doporučena vhodná intervenční činnost v rámci školy, která by přesahovala individuální přístup pedagoga k žákovi. (Jurkovičová, Regec, 2013, Kendíková, 2016)

Diagnostiku na odborném pracovišti zajišťuje tým odborníků (psycholog, speciální pedagog nebo odborně připravený pedagog a sociální pracovník) eventuálně i další specialisté. Součástí vyšetření jsou informace poskytnuté školou, kterou jedinec navštěvuje a anamnéza. Anamnéza je velmi důležitá, neboť může pomoci při stanovení správné diagnózy. Poskytuje základní údaje o jedinci a jeho rodině. Vypracovává ji

sociální pracovník. Jejím prostřednictvím zjišťuje informace, které se týkají např. těhotenství a porodu, nemoci, které jedinec prodělal, vývoje jedince. (Zelinková, 2015)

Během vyšetření sledují odborníci chování jedince a posuzují výkony, které se týkají těchto oblastí:

- čtení – sleduje se rychlost čtení, chyby při čtení, porozumění textu,
- písemný projev a pravopis – používá se přepis, opis nebo diktát (Valentová, 2013),
- matematické dovednosti – sledují se potíže v prostorové orientaci, problémy při zvládnutí základních početních operací, chyby při čtení a psaní čísel (Bartoňová, 2007),
- úroveň rozumových schopností,
- zrakové vnímání – sledována bývá schopnost diferencovat shody nebo rozdíly mezi odlišnými obrazci nebo znaky,
- sluchové vnímání – pozoruje dovednost rozlišit měkké a tvrdé slabiky, rozložit slova na hlásky a naopak, odlišit rozdílné hlásky,
- motorické funkce – pozornost je věnována jemné motorice, grafomotorice a vizumotorické koordinaci,
- řeč a jazykové schopnosti – pozornost je zaměřena na opožděný řečový vývoj, a neobratnost v artikulaci, dosaženou úroveň slovní zásoby. (Valentová, 2013)

4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S SPU

4.1 Preventivní opatření

Prevenci lze charakterizovat jako „*soubor opatření zaměřených na předcházení nežádoucích jevů*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 167). V oblasti SPU můžeme rozlišit prevenci primární, sekundární a terciální. Cílem primární prevence je zabránit vzniku poruchy. Pozornost bychom ji měli věnovat již u dětí předškolního věku. Sledovat bychom měli především oblasti, které mají vliv na výkony čtenářských dovedností, praktických dovedností a grafomotoriky. Podstatou sekundární prevence je zavést opatření, která mají zabránit rozvoji vady. U poruch učení se jedná o programy, které stimulují postižené oblasti (pozornost, vnímání, paměť). V případě terciální prevence se jedná o opatření, která mají zabránit zhoršení stavu jedince. (Bartoňová, 2007)

Küspert se zmiňuje o tom, že lze ještě před zahájením povinné školní docházky rozpoznat tzv. rizikové děti. Za rizikového bývá považován jedinec předškolního věku, projevující se oslabením důležitých schopností. U těchto jedinců se předpokládají potíže, které se mohou projevit ve čtení nebo psaní. Proto se u „předškoláků“ a po zahájení školní docházky provádí screening. (Bartoňová, 2019)

Metodikou prevence poruch učení se u nás zabývá např. Pokorná (2001). Screening, který vytvořila, se zaměřuje na rozvoj těchto oblastí:

- diferenciací pozadí a figury a zaměření pozornosti,
- optické a akustické diferenciací a členění jako funkce vnímání,
- funkce intermodálního kódování,
- funkce seriality, schopnost anticipace,
- optické, akustické a intermodální krátkodobé a dlouhodobé paměti,
- vnímání schématu těla a orientaci v prostoru. (In Sborník 1996)

4.2 Školská legislativa

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení je legislativně zakotveno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon). V dnešní době se jedinci se specifickými poruchami učení řadí mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. (Pokorná, 2001) Podle školského zákona je jedinec se speciálními vzdělávacími potřebami označován za „osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření“. (Bartoňová, 2019, s. 36)

Na školský zákon dále navazuje vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Obecnými podmínkami, které se týkají základního vzdělávání se zabývá vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky. (Kaleja, 2014)

4.3 Formy vzdělávání žáků s SPU

Formy výuky lze charakterizovat jako organizační uspořádání kompletního vzdělávacího procesu, tedy jeho složek (učitel, žák, učivo) a jejich vzájemných vazeb jak v prostoru, tak v čase. Při volbě individuální formy výuky je třeba pohlížet na nějaké skutečnosti (záměr školní hodiny, obsah učiva, prostorové a časové uspořádání). (Mazáčová, 2014)

Zařazení jedince s SPU do vhodného typu vzdělávacího zařízení probíhá na základě doporučení, které vychází z výsledků vyšetření na odborném pracovišti. S umístěním žáka do příslušného zařízení musí souhlasit ředitel školy a také zákonní zástupci žáka. (Bartoňová, 2007)

V dnešní době se můžeme setkat s následujícími druhy péče:

- Individuální péče, kterou vykonává pedagog kmenové třídy v průběhu výuky. S tímto druhem péče se setkáváme při vzdělávání jedinců s mírnými projevy vady v běžné třídě základní školy. Pedagog, vykonávající tuto péči, by měl mít dostatek vědomostí, zkušeností a být schopen vytvářet vhodné podmínky pro reedukaci.
- Individuální péče prováděná odborně vyškoleným pedagogem. Tuto péči může vykonávat i speciální pedagog.
- Třídy individuální péče, které jsou součástí základní školy. Tyto třídy navštěvuje jedinec během dne, zpravidla při hodině českého jazyka, která se zaměřuje na nápravnou péči, kterou provádí speciální pedagog.
- „Cestující učitel“ – tj. osoba, která pracuje na odborném pracovišti (SPC, PPP). Tento pracovník navštěvuje základní školu, kde provádí reedukaci před výukou, během výuky nebo po ní.
- Třídy zaměřené na vzdělávání žáků s poruchami učení a chování. Třídy jsou zřízené při běžné základní škole. Jsou vhodné pro jedince, jejichž rozumové schopnosti dosahují průměrné až mírně podprůměrné úrovně, jedince, kteří bývají uzavření, špatně se přizpůsobují. Jejich pracovní tempo je pomalé a při výuce vyžadují individuální přístup.
- Speciální školy pro jedince s SPU. Během celé výuky je jedinci poskytována speciální péče zajišťována skupinou odborníků.
- Třídy zřízené při dětských psychiatrických léčebnách. Věnují se jedincům s těžkým kombinovaným postižením. Poskytují jim vzdělávací, léčebnou, terapeutickou i nápravnou péči.
- Péče zaměřená na jednotlivce či skupiny osob prováděná na specializovaném pracovišti (SPC, PPP). Reedukace je prováděna individuálně nebo prostřednictvím vzdělávacích a stimulačních skupin, které jsou vhodné pro děti předškolního věku a děti, které navštěvují základní školu. (Bartoňová, 2007)

4.4 Podpůrná opatření

Žáci se specifickými poruchami učení jsou v současné době považováni za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (Krejčová, Bodnárová a kol., 2018). Podle školského zákona mají tito žáci právo na poskytování podpůrných opatření při výuce. Tato opatření jim mají pomoci vyrovnat podmínky při jejich vzdělávání. (Podpůrná opatření, NUV)

Podpora žáků spočívá v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a službách školy,
- úpravě podmínek k přijímání a ukončování vzdělávání,
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a pomůcek,
- úpravě očekávaných výstupů ve vzdělávání,
- vzdělávání podle IVP,
- využití AP,
- využití dalšího pedagogického pracovníka,
- vzdělávání ve stavebně nebo technicky upravených prostorách.

(Zákon č. 561/2004 Sb. In Sbíрка zákonů 2004)

Podpora ve výuce žáků je zajišťována školou a školským zařízením a je poskytována zdarma. Je členěna do pěti stupňů. Používání určitého stupně opatření závisí na potřebách daného jedince. (Vítková, 2020) Podpora 1. stupně je určena žákům, kteří mívají mírné potíže při výuce. Zajišťuje ji škola. Při jejím stanovení vychází z pedagogické diagnostiky, kterou vykonává pedagog během vyučování. (Krejčová, Bodnárová a kol., 2018) Spočívá v podobě individuálního přístupu k žákovi a v Plánu pedagogické podpory (Podpůrná opatření, NUV). Po uplynutí tří měsíců škola vyhodnotí její účinnost. Pokud shledá, že poskytovaná opatření nepřinesla očekávané

změny, doporučí žákovi vyšetření ve školském poradenském zařízení, které posoudí jeho vzdělávací potřeby a navrhne podpůrná opatření druhého až pátého stupně. K poskytování těchto stupňů podpory je nutný písemný souhlas zákonného zástupce žáka. (Školský zákon)

4.5 Individuální vzdělávací plán (IVP)

Individuální vzdělávací plán (IVP) je jedním z podpůrných opatření, které slouží zejména k podpoře vzdělávání integrovaných žáků. Je zpracován na základě doporučení školského poradenského zařízení a vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy. Během celého školního roku může být doplňován a upravován. (Smolík, 2016) Za jeho vypracování a realizování zodpovídá ředitel školy (Kovářová, 2013) Vytváří ho třídní učitel. Při jeho zpracování spolupracuje s výchovným poradcem, případně s psychologem nebo školním speciálním pedagogem. Také spolupracuje s ostatními pedagogy, kteří se podílejí na výuce žáka a zákonnými zástupci jedince. (Michalová, 2016)

Základní informace o obsahu a zpracování IVP jsou uvedeny ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. (MŠMT)

IVP je součástí pedagogické dokumentace žáka a obsahuje základní informace o jedinci, zprávu a doporučení z PPP nebo SPC, název předmětu, jehož výuka je podle něho prováděna, jména pedagogických pracovníků, kteří se podíleli na jeho zpracování, jméno pracovníka ŠPZ, který se školou spolupracuje. (Bartoňová, 2007) Dále uvádí informace o způsobu zajištění a průběhu péče o jedince, vzdělávací cíle žáka, doporučené pedagogické postupy, rozvržení učiva, způsoby klasifikace. Jeho součástí bývá také jméno dalšího pracovníka (AP, osobní asistent), který se bude podílet na vzdělávání žáka, návrh ke snížení počtu žáků ve třídě, seznam pomůcek, učebnic a výukových materiálů. (Michalová, 2016)

4.6 Hodnocení a klasifikace

Hodnocení výsledků vzdělávání je součástí vzdělávacího procesu. Jeho úkolem je zjistit a posoudit dosažený stupeň znalostí za určité časové období, cílem je předat jedinci informace o jeho vzdělávání. (Bartoňová in Pipeková, 2006) V současné době umožňuje Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) posuzovat školní výkony známkou (klasifikačním stupněm), slovně nebo kombinací obou způsobů. (Kendíková, 2016)

Známkování je způsob hodnocení vzdělávacích výsledků pomocí číselné klasifikace. Patří mezi tradiční a nejpoužívanější způsob hodnocení na českých školách. (Skálová, 2007) Jeho výhodou je jednoduchost, přehlednost a srozumitelnost jak pro samotné jedince, tak jejich rodiče. (Čapek, 2015) Slovní forma hodnocení náleží k alternativním způsobům posuzování. Používá ji pedagog na základě svého uvážení a doporučení školského poradenského zařízení. S jejím používáním musí souhlasit ředitel školy a také zákonní zástupci žáka. (Bartoňová in Pipeková, 2006) Slovní hodnocení má formu písemné zprávy (Průcha, Waltrová, Mareš, 2003), ve které jsou zhodnoceny nejen školní výsledky v jednotlivých vyučovacích předmětech (Bartoňová, 2007), ale také snaha a přístup jedince ke vzdělání. (Zormanová, 2014) Jeho součástí bývá také doporučení, které má podněcovat žáky k vylepšení svých výkonů. (Kolář, Šikulová, 2005)

4.7 Poradenské pracoviště v prostředí školy

Školní poradenské pracoviště je zařízení, které nabízí poradenskou pomoc v prostředí školy. Své služby poskytuje žákům, studentům, zákonným zástupcům i školským zařízením. (Knotová, 2014) Svou činnost vykonává na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. (Vítková, 2020) Za zajišťování těchto služeb je zodpovědný ředitel příslušné školy. (Kendíková, 2016)

Zaměstnanci ŠPP se zaměřují především na pomoc jedincům, kteří selhávají v edukačním procesu, na prevenci rizikového chování a zajišťování vhodných podmínek, které se týkají integrace a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. (Vítková, 2020) Zapletalová (2008) spatřuje význam těchto zařízení v zajištění včasné a naléhavé pomoci osobám, které ji vyžadují, v nalezení vhodných řešení, v předcházení vzniku problémů nebo jejich narůstání. (Bartoňová, Vítková, 2019)

Podle odborníků, kteří pracují v ŠPP rozlišujeme dva modely. V prvním, základním modelu, odbornou pomoc zajišťuje výchovný poradce a školní metodik prevence. Ve druhém, rozšířeném modelu, nabízí pomoc kromě výše uvedených pracovníků také školní psycholog a školní speciální pedagog. (Valentová a kol., 2013)

Výchovný poradce působí na všech základních, středních a speciálních školách. Jeho práci legislativně vymezuje vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Mezi činnosti výchovného poradce patří:

- činnosti poradensko – výchovné,
- prevence a náprava výukových problémů,
- pomoc při volbě dalšího vzdělávání,
- spolupráce s poradenskými zařízeními,
- metodická a informační pomoc učitelům a rodičům. (Bartoňová, 2007)

Školní metodik prevence se zaměřuje na předcházení sociálně patologických jevů, Zaznamenává přítomnost těchto jevů, vytváří opatření, která předcházejí jejich vzniku, kontroluje jejich efektivitu a poskytuje odborné informace z oblasti prevence. (Valentová, 2013)

Školní psycholog působí pouze v některých vzdělávacích zařízeních. Činnost vykonává osoba, která má vystudovaný obor psychologie nebo obor psychologie rozšířený o pedagogiku. Mezi jeho pracovní náplň patří:

- pomoc při vypracování IVP,
- nabízet odborné rady rodičům, pedagogům,
- nabízet odborné rady učitelům, které se týkají přístupu k žákům s SPU.

(Bartoňová, 2007)

Školní speciální pedagog pracuje pouze v nějakých vzdělávacích zařízeních. Tuto činnost může provádět jenom osoba, která má vystudovaný obor speciální pedagogika na vysoké škole. Hlavní náplní práce speciálního pedagoga je:

- depistáž žáků se SVP,
- speciálně pedagogická vyšetření žáků,
- reedukace žáků se SVP,
- poradenství rodičům,
- volba vhodných postupů vedoucích ke zlepšení vzdělávacího procesu.

(Bartoňová, 2007)

5 REEDUKACE SPU

Reedukaci lze charakterizovat jako souhrn všech výukových metod, specializujících se na poškozené funkce. U specifických poruch učení jde o rozvíjení deficitů dílčích funkcí, důležitých k vyučování základních školních dovedností (čtení, psaní, počítání). Hlavním úkolem je zmírnit nebo odstranit potíže a zlepšit psychický stav jedince. (Bartoňová, 2005)

5.1 Obecné zásady reedukace

Při nápravné péči je důležité mít nejen znalosti z oblasti reedukačních metod, ale také si stanovit plán nápravy, který by se měl řídit těmito zásadami. (Bartoňová, 2019)

- Při nápravě je zapotřebí zaměřit se na informace, které se týkají individuálního případu. Netýká se to pouze osobních potíží jedince, ale také vnitřních a vnějších podmínek, na které je třeba brát ohled. K vnitřním podmínkám patří např. inteligence, přístup jedince k práci, schopnost udržet pozornost. Vnější podmínky představují pomoc od pedagogů, rodičů a odborníků, kteří se zapojují do reedukačního procesu.
- Psychologicky analyzovat celkovou situaci dítěte.
- K úspěšnému napravování obtíží je důležité co nejpřesněji diagnostikovat potíže jedince. Na základě dostupných údajů volit vhodné metody a postupy.
- Zvolit vhodná nápravná cvičení, která odpovídají schopnostem jedince. Příliš jednoduché úkoly nevzbuzují zájem, obtížnější úkoly vyvolávají strach a obavy ze selhání a neúspěchu.
- Při první hodině nápravy umožnit jedinci zažít pocit úspěchu, který ho bude motivovat k dalšímu vzdělávání. Důležité je dosahovat úspěchu zejména v činnostech, ve kterých selhával.

- Při reedukaci postupovat po malých krocích. Nové, obtížnější úkoly zadávat jedinci po zvládnutí předchozích úkolů.
 - Reedukační činnost provádět pravidelně. Náprava by měla probíhat také v domácím prostředí. Rodiče by ji měli se svými dětmi provádět pravidelně, nejlépe každý den.
 - Vytvořit vhodné pracovní podmínky, které by umožnily jedinci plně se soustředit a vykonávat cvičení s porozuměním.
 - Co nejčastěji využívat multisenzoriální přístup, který umožňuje zapojit co nejvíce smyslů (sluch, zrak, hmat) ve spojení s pohybem a rytmiací. Tato činnost umožňuje snáz si zapamatovat a uchovat nové informace.
 - Reedukace SPU je dlouhodobý proces. Při jeho provádění záleží na mnoha okolnostech, které mají vliv na délku jeho trvání. Patří mezi ně např. intelekt jedince, přístup žáka k práci, podpora rodiny.
 - Při nápravě vyžadovat systematickou práci a důsledné plnění zadaných úkolů.
 - V průběhu nápravného procesu motivovat jedince i jejich rodiče.
 - Po uplynutí určité doby vyhodnotit účinnost reedukačního procesu. Zjistit, v jakých oblastech se jedinec zlepšil, co se naučil, čeho dosáhl.
 - Předkládané informace uspořádat do určité struktury. Jedinec si lépe vybavuje poznatky, které jsou systematicky uspořádané a vzájemně na sebe navazují.
- (Kovářová, 2013)

5.2 Alternativní metody nápravy

Cílem nápravných programů je odstranit nedostatky v určitých funkcích či projevech nebo se je pokusit zmírnit. (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012) V současné době můžeme používat mimo běžných nápravných metod také metody alternativní (Bartoňová, 2004). Mezi nápravné programy můžeme zahrnout program HYPO, KUMOT, KUPOZ a KUPREV.

HYPO je stimulační program určený pro jedince s poruchou pozornosti a opožděným vývojem základních psychických funkcí. Je vhodný pro děti předškolního věku, s odkladem školní docházky nebo děti, které navštěvují první třídu. Po dobu čtyř měsíců rodiče s dětmi, deset až patnáct minut denně plní zadané úkoly. Na konzultace do poradny chodí společně jednou týdně nebo jednou za čtrnáct dní. (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012)

KUMOT je skupinový program, který je určen jedincům s lehkou mozkovou dysfunkcí. Je vhodný pro 5-8leté děti. Celý program se skládá z deseti lekcí. Probíhá jednou týdně, vždy jednu hodinu bez přítomnosti rodičů. Program KUMOT se zaměřuje na procvičování jemné a hrubé motoriky, procvičování motoriky mluvidel, schopnost ovládat impulsivitu, umět relaxovat aj. (Bartoňová, 2007, s. 83)

KUPOZ je program pro rozvoj pozornosti, který je určený dětem v období mladšího školního věku. Vhodný je zvláště pro děti s ADHD, ADD i neurotické. Délka trvání programu je patnáct týdnů. V průběhu této doby rodič společně s dítětem vypracovávají zadané úkoly podle pokynů terapeuta. Jedenkrát za dva týdny navštíví společně poradnu, kde obdrží další úkoly ke zpracování. (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012)

KUPREV je preventivní program, který má za úkol zamezit vzniku rizikové skupiny, tj. skupiny dětí, které mají potíže přizpůsobit se sociálnímu prostředí. Je vhodný pro děti ve věku čtyři až osm let. Jedná se orientační program, pomocí kterého si jedinec zlepšuje sociální orientaci, orientaci v prostoru, čase a vlastní osobě. Program je sestaven pro dvojici rodič a dítě. Během programu získávají rodiče informace, jak mají s dítětem pracovat. (Šauerová, Špačková, Nechlebová, 2012)

PRAKTICKÁ ČÁST

6 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S SPU NA 1. STUPNI ZŠ V UHLÍŘSKÝCH JANOVICÍCH

6.1 Cíl výzkumného šetření, metodologie

Cílem výzkumného šetření bakalářské práce bylo zjistit, jaká porucha učení se nejčastěji vyskytuje u žáků na 1. stupni ZŠ v Uhlířských Janovicích.

Dílčí cíle výzkumného šetření měli zjistit:

- převažující stupeň podpůrných opatření u žáků s SPU,
- využívání podpůrných opatření při výuce žáků s SPU,
- dosažené vzdělání pedagogů a jejich zájem o další vzdělávání.

K realizaci vlastního výzkumného šetření byla zvolena dotazníková metoda. Pomocí této metody lze získat potřebné informace od většího počtu osob v relativně krátkém čase. Jde o způsob pokládání otázek v písemné podobě a získávání požadovaných informací. (Gavora, 2000)

Dotazník vlastní konstrukce obsahoval celkem 16 otázek. Z toho bylo dvanáct otázek uzavřených. Zde měl respondent možnost zvolit jednu z nabízených odpovědí. Další dvě otázky byly polootevřené. Tady mohl respondent nejen zvolit vybranou odpověď, ale doplnit i odpověď vlastní. Dotazník obsahoval také dvě otázky otevřené. Zde měl respondent možnost doplnit vlastní odpověď. Vyplnění dotazníku bylo anonymní a zcela dobrovolné.

Součástí vlastního dotazníkového šetření byl také předvýzkum, při kterém byl navržený dotazník vyzkoušen na malém počtu respondentů. Jeho cílem bylo zjistit, zda otázky v dotazníku jsou přesně formulované a pro respondenty srozumitelné.

6.2 Charakteristika místa šetření

Výzkumné šetření probíhalo na Základní škole v Uhlířských Janovicích. Cílovou skupinou, pro které byl dotazník vytvořen, byli třídní učitelé na 1. stupni základní školy.

Základní škola v Uhlířských Janovicích je úplnou základní školou. V současné době poskytuje vzdělávání přibližně 650 žákům v 1. až 9. postupném ročníku. Škola je umístěna v centru města, poblíž autobusového i vlakového nádraží. Díky dobrému spojení dojíždějí do školy také žáci z okolních obcí.

Škola má k dispozici tři oddělené objekty. V Komenského ulici se nachází budova 1. stupně, kde je umístěn 1. – 5. ročník a školní družina. V ulici Třebízského je umístěn komplex pěti pavilónů. Nachází se zde ředitelství školy, druhý stupeň a školní jídelna.

6.3 Analýza dat a jejich vyhodnocení

Cílovou skupinu dotazníkového šetření tvořili třídní učitelé na 1. stupni vybrané základní školy. Dotazníky vyplnilo celkem 15 respondentů. Výsledky šetření jsou zpracovány v přehledných tabulkách a grafech a jsou doplněny popisem.

Otázka č.1 Vaše pohlaví

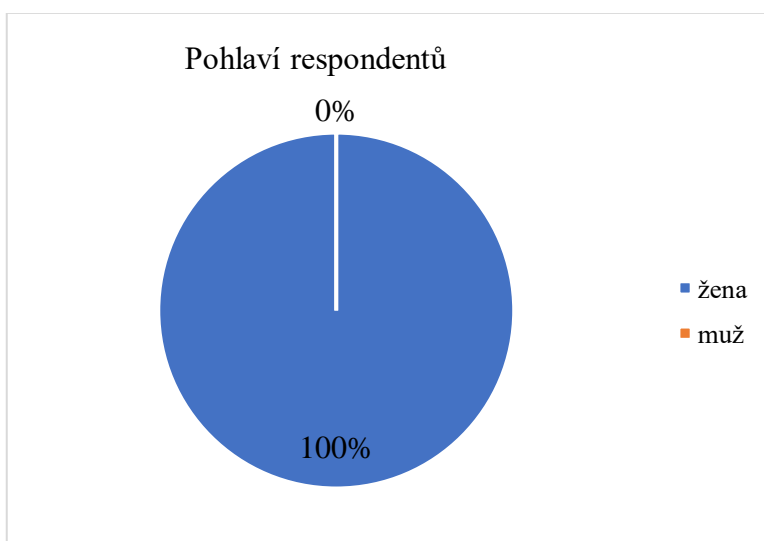
První otázka zjišťovala pohlaví respondentů. Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo celkem 15 respondentů. Z výsledků vyplývá, že mezi respondenty byly samé ženy.

Tabulka 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet	%
žena	15	100
muž	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 2 Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

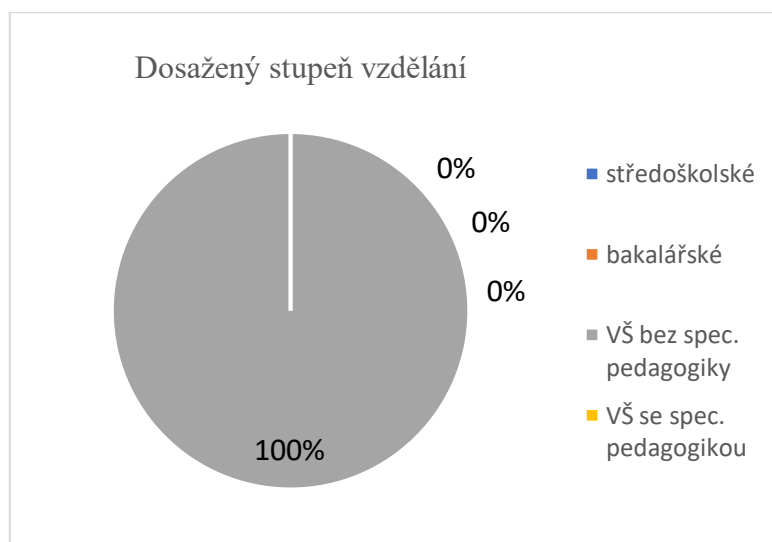
V otázce č. 2 měli respondenti uvést nejvyšší dosažený stupeň vzdělání. Všichni dotazovaní (100 %) uvedli, že mají vysokoškolské vzdělání, které není zaměřené na speciální pedagogiku.

Tabulka 2: Dosažený stupeň vzdělání

Dosažené vzdělání	Počet odpovědí	%
středoškolské	0	0
bakalářské	0	0
VŠ bez spec. pedagogiky	15	100
VŠ zaměřené na spec. pedagogiku	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 2: Dosažený stupeň vzdělání

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 3: Vzděláváte žáka s SPU?

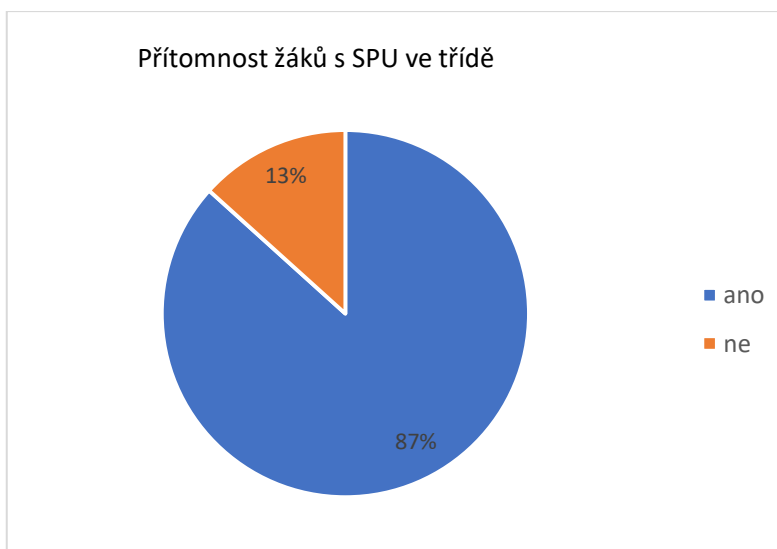
V následující otázce měli respondenti uvést, zda ve své třídě vzdělávají žáky s SPU. Celkem 87 % respondentů (13) potvrdilo přítomnost žáka ve třídě, 13 % respondentů (2) nepotvrdilo přítomnost žáka ve třídě.

Tabulka 3: Přítomnost žáků s SPU ve třídě

Přítomnost žáků s SPU	Počet odpovědí	%
ano	13	87
ne	2	13

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 3: Přítomnost žáků s SPU ve třídě

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 4: Jaký druh SPU se u žáků vyskytuje?

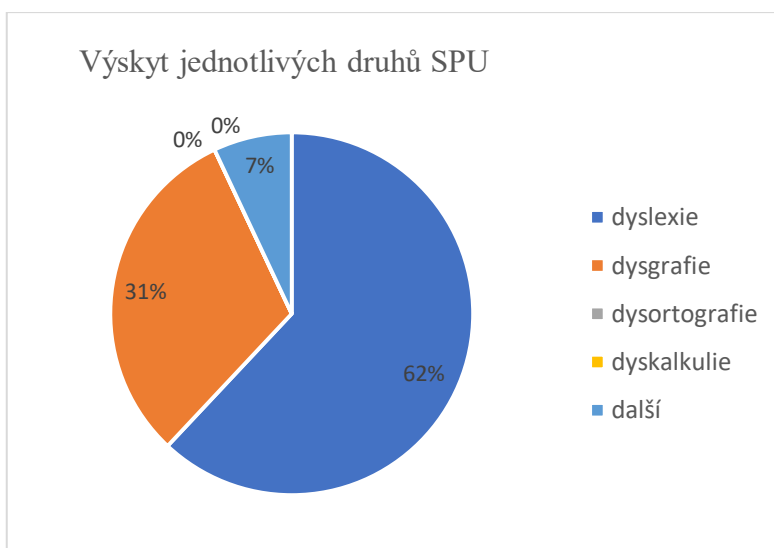
Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastější poruchou učení, se kterou se respondenti setkávají, je dyslexie. Tuto odpověď zvolilo 8 respondentů (62 %). Druhou nejčastěji vyskytující se poruchou byla dysgrafie. Tuto odpověď uvedli 4 respondenti (31 %). Poslední poruchou, se kterou se respondenti setkávají, byla dysfázie. Tuto odpověď uvedl 1 respondent (7%). U této otázky mohl respondent vybírat z nabízených odpovědí, ale také mohl doplnit vlastní odpověď

Tabulka 4: Výskyt jednotlivých druhů SPU

Druhy SPU	Počet odpovědí	%
dyslexie	8	62
dysgrafie	4	31
dysortografie	0	0
dyskalkulie	0	0
další	1	7

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 4: Výskyt jednotlivých druhů SPU

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 5: Kolik žáků ve třídě má přiznané PO?

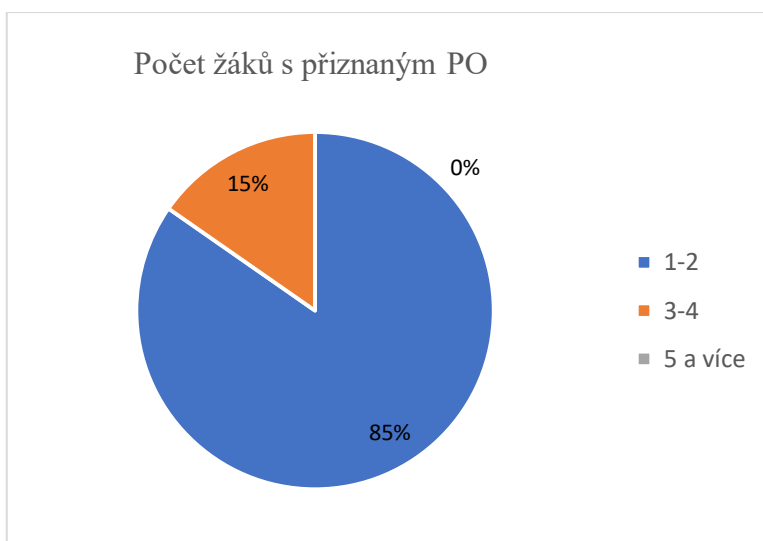
Otázka směřovala ke zjištění počtu žáků ve třídě, kterým byl přiznán určitý stupeň podpůrného opatření. 11 respondentů (85 %) uvedlo počet 1-2 žáci, 2 respondenti (15 %) uvedli počet 3-4 žáci ve třídě. Ani jeden respondent neuvedl počet 5 a více žáků.

Tabulka 5: Počet žáků s přiznaným PO

Počet žáků s uznaným PO	Počet odpovědí	%
1-2	11	85
3-4	2	15
5 a více	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 5: Počet žáků s přiznaným PO

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 6: Jaký stupeň PO se u žáků vyskytuje nejčastěji?

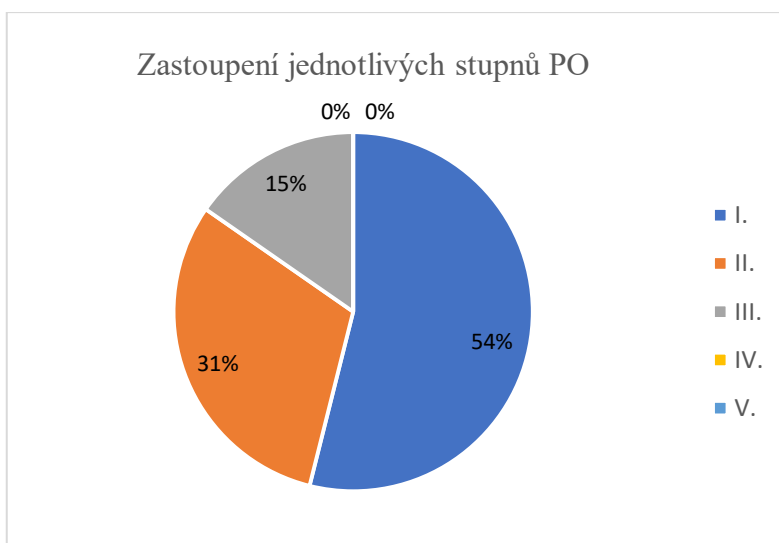
Z šetření vyplývá, že 7 respondentů (54 %) se nejčastěji u žáků setkává s prvním stupněm PO, 4 respondenti (31 %) se setkávají s druhým stupněm PO a 2 respondenti se setkávají se třetím stupněm PO.

Tabulka 6: Zastoupení jednotlivých stupňů PO

Stupeň PO	Počet odpovědí	%
I.	7	54
II.	4	31
III.	2	15
IV.	0	0
V.	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 6: Zastoupení jednotlivých stupňů PO

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 7: Která z uvedených PO využíváte při výuce žáků s SPU?

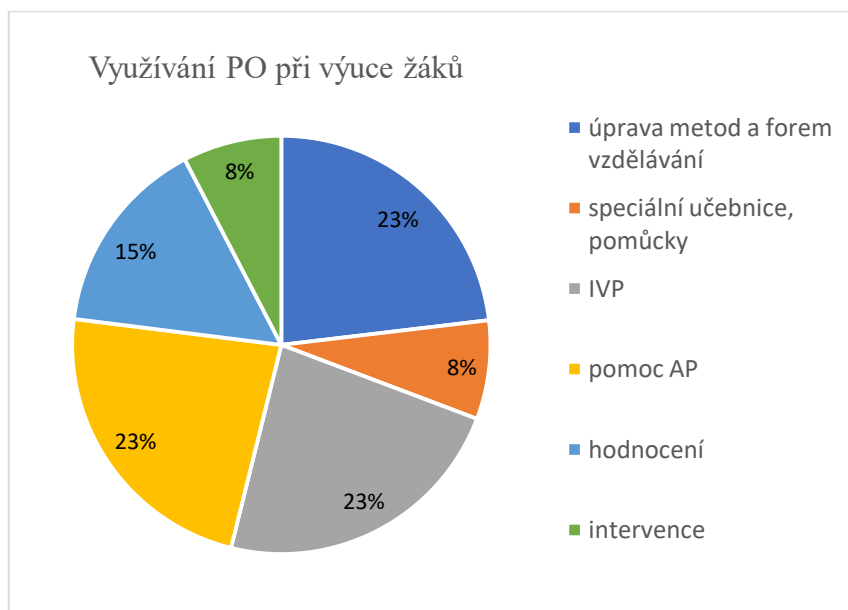
Cílem otázky bylo zjistit, která podpůrná opatření využívají respondenti při vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. 23 % respondentů (3) uvedlo úpravu metod a forem vzdělávání, 1 respondent (8 %) uvedl používání speciálních učebnic a pomůcek, 3 respondenti (23 %) uvedli, že vzdělávají žáky podle individuálního vzdělávacího plánu, Přítomnost asistenta pedagoga ve třídě uvedli 3 respondenti (23 %). Úpravu hodnocení u žáků provádějí 2 respondenti (15 %), intervenci 1 respondent (8 %).

Tabulka 7: Využívání PO při výuce žáků

Odpovědi	Počet respondentů	%
úprava metod a forem vzdělávání	3	23
používání speciálních učebnic, pomůcek	1	8
IVP	3	23
pomoc AP	3	23
hodnocení	2	15
intervence	1	8

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 7: Využívání PO při výuce žáků

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 8: S jakými odborníky spolupracujete při vzdělávání žáků?

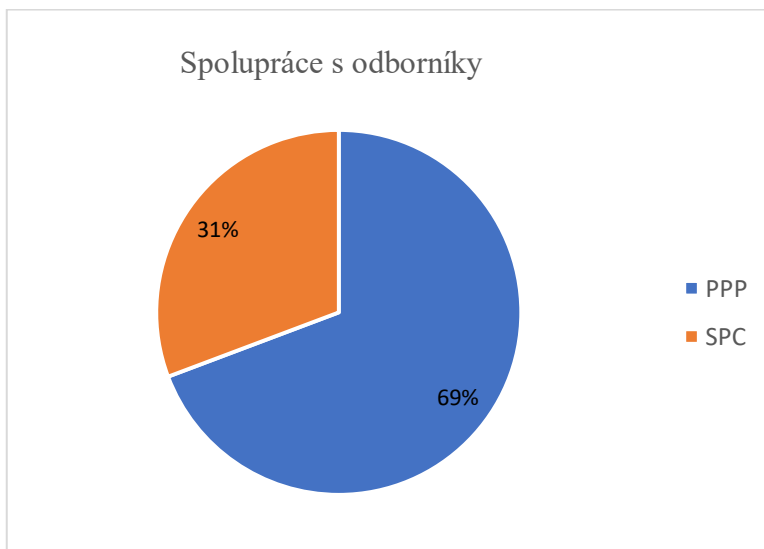
Tato otázka byla položena jako otevřená. Zde měli respondenti uvést, s jakými odborníky spolupracují při vzdělávání žáků s SPU. Jak ukázalo dotazníkové šetření 9 respondentů (69 %) uvedlo, že spolupracují s PPP, 4 respondenti (31 %) uvedli, že při vzdělávání žáků s SPU spolupracují s SPC. Všichni respondenti vzdělávající žáky s SPU ještě uvedli, že spolupracují se školním speciálním pedagogem.

Tabulka č. 8: Spolupráce s odborníky

Odpovědi	Počet respondentů	%
PPP	9	69
SPC	4	31

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 8: Spolupráce s odborníky

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 9: Působí na Vaší škole speciální pedagog?

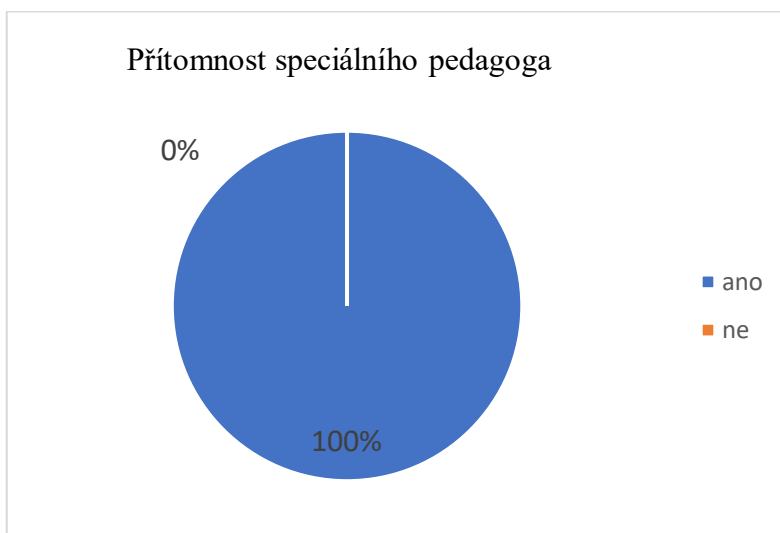
Z výsledků šetření vyplývá, že na základní škole působí speciální pedagog.

Tabulka 9: Přítomnost speciálního pedagoga

Přítomnost spec. pedagoga	Počet odpovědí	%
ano	15	100
ne	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 9: Přítomnost speciálního pedagoga

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 10: Zajišťuje Vaše škola speciálně pedagogickou péči?

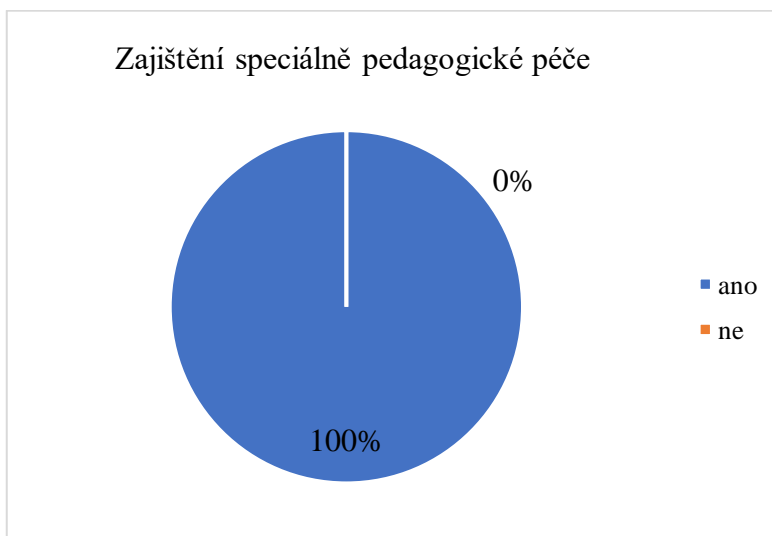
Respondenti uvedli, že škola pro své žáky zajišťuje speciálně pedagogickou péči.

Tabulka 10: Zajištění speciálně pedagogické péče

Zajištění spec. pedagog. péče	Počet odpovědí	%
ano	15	100
ne	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 10: Zajištění speciálně pedagogické péče

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka 11: V jakou denní dobu probíhá speciálně pedagogická péče?

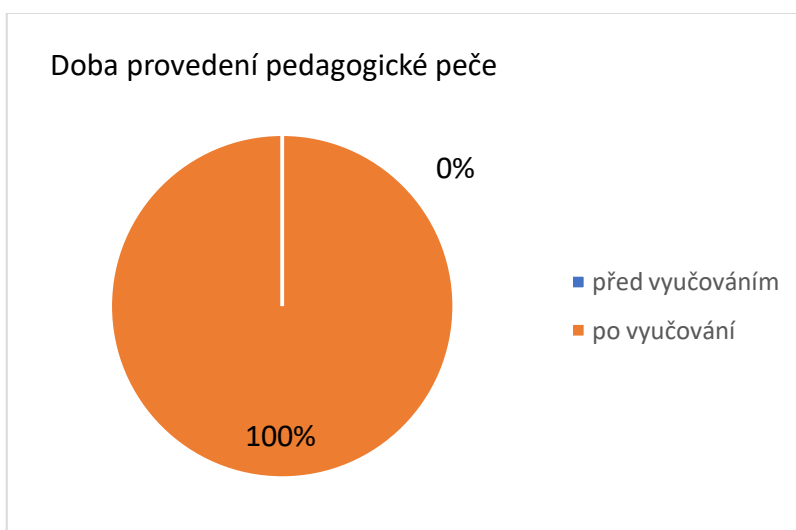
Z výsledků šetření vyplývá, že speciálně pedagogická péče probíhá po skončení vyučování.

Tabulka 11: Doba provedení pedagogické péče

Provedení ped. péče	Počet odpovědí	%
před vyučováním	0	0
po vyučování	15	100

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 11: Doba provedení pedagogické péče

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 12: Spolupracujete s rodiči žáků s SPU?

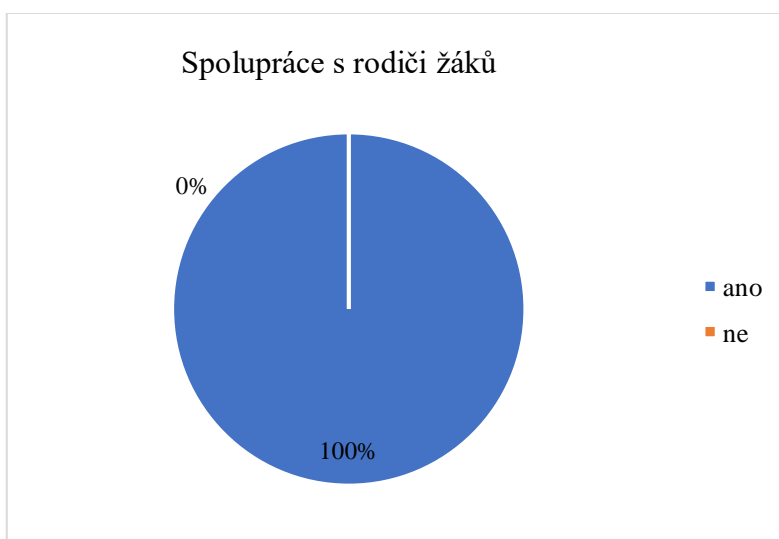
Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří vzdělávají žáky s SPU. Všechny 13 respondentů (100 %) uvedlo, že spolupracují s rodiči žáků.

Tabulka 12: Spolupráce s rodiči žáků

Spolupráce s rodiči	Počet odpovědí	%
ano	13	100
ne	0	0

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 12: Spolupráce s rodiči žáků

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 13: Jak byste ohodnotili Vaše znalosti v oblasti problematiky vzdělávání žáků s SPU

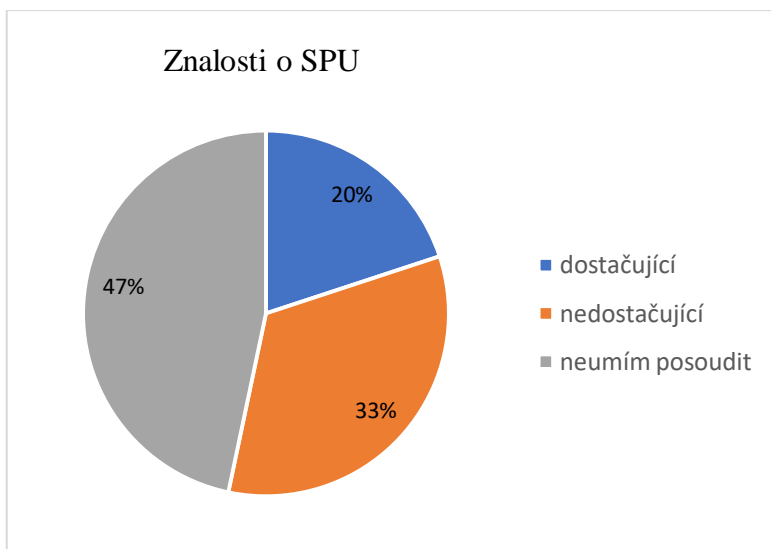
Cílem otázky bylo zjistit názor respondenta, zda má dostatek vědomostí z oblasti poruch učení. 20 % respondentů (3) považuje své znalosti za dostačující, 33 % respondentů (5) považuje své znalosti za nedostačující. Téměř polovina respondentů (47 %) nedokáže své znalosti posoudit.

Tabulka 13: Znalosti o SPU

Odpovědi	Počet respondentů	%
dostačující	3	20
nedostačující	5	33
neumím posoudit	7	47

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 13: Znalosti o SPU

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 14: Zúčastnil/a jste se během tří let školení, které bylo zaměřené na práci s dětmi s SPU?

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 10 respondentů (67 %) absolvovalo v uplynulých letech školení zaměřené na práci s dětmi se specifickými poruchami učení, 5 respondentů uvedlo, že neabsolvovalo školení zaměřené na práci s dětmi se specifickými poruchami učení.

Tabulka 14: Absolvování školení pedagogů

Odpovědi	Počet respondentů	%
ano	10	67
ne	5	33

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 14: Absolvování školení pedagogů

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č.15: Máte zájem dále se vzdělávat, popř. rozšířit si vzdělání?

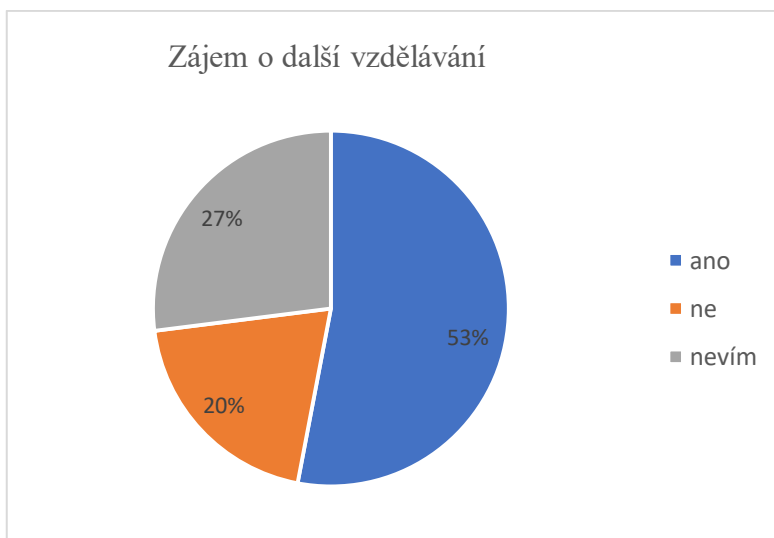
Tato otázka zjišťovala zájem pedagogů o další vzdělávání, které by bylo zaměřené na práci s žáky s SPU. Zájem o další vzdělávání uvedlo 8 respondentů (53 %), 3 respondenti (20 %) uvedli, že nemají zájem dále se vzdělávat, 4 respondenti (27 %) neví, zda by měli zájem dále se vzdělávat

Tabulka 15: Zájem o další vzdělávání

Odpovědi	Počet respondentů	%
ano	8	53
ne	3	20
nevím	4	27

Zdroj: autorka práce, 2022

Graf 15: Zájem o další vzdělávání

Zdroj: autorka práce, 2022

Otázka č. 16: Napište, prosím, v jaké oblasti související se vzděláváním žáků s SPU byste uvítali více informací.

Otázka byla položena jako otevřená. Zde mohli respondenti doplnit vlastní odpověď. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, respondenti by uvítali více informací zejména v oblasti speciální pedagogiky, v oblasti metodických postupů a informace zaměřené na vypracování individuálního vzdělávacího plánu.

6.4 Shrnutí dotazníkového šetření

V následujícím textu jsou uvedeny výsledky vlastního výzkumného šetření, jehož cílem bylo získat informace, které se týkaly vzdělávání žáků s SPU na 1. stupni ZŠ v Uhlířských Janovicích. Data byla získána pomocí dotazníku, který obsahoval celkem šestnáct otázek. Dotazník vyplnilo 15 respondentů. Z výsledků šetření vyplynulo, že 87 % respondentů vyučuje ve své třídě určitý počet žáků, kterým byla diagnostikována některá ze specifických poruch učení a přiznaný určitý stupeň podpory. Mezi nejčastěji vyskytující se poruchy patřila dyslexie a dysgrafie. Šetřením dále vyplynulo, že respondenti nejčastěji vzdělávají jedince, kterým byl přiznán 1. a 2. stupeň podpory, ale také pracují s jedinci s přiznaným 3. stupněm podpory. Při výuce těchto žáků používají respondenti celou řadu podpůrných opatření, mezi které patřily: úprava metod a forem vzdělávání a hodnocení, používání speciálních učebních pomůcek, IVP, služby asistenta pedagoga i intervence. Výsledky šetření dále ukázaly, že při výuce těchto jedinců respondenti spolupracují se školním speciálním pedagogem, s odborníky školských poradenských zařízení (PPP, SPC) a zákonnými zástupci žáků. Dalším zjištěním bylo, že všichni respondenti mají vysokoškolské vzdělání, ale žádný z nich nemá vzdělání zaměřené na speciální pedagogiku. Jak dále vyplynulo z dotazníkového šetření, poloviční většina respondentů uvedla, že by měla zájem dále se vzdělávat, popř. rozšířit si vzdělání.

ZÁVĚR

Předložená bakalářská práce věnuje svou pozornost problematice vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení na 1. stupni základní školy v Uhlířských Janovicích. Je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část popisuje jednotlivé druhy poruch učení, jejich typické projevy a příčiny vzniku. Pozornost věnuje také vzdělávání žáků s poruchami učení v prostředí základní školy, diagnostice a reedukaci. Praktická část se zabývá vlastním výzkumem, který probíhal pomocí dotazníkového šetření na zvolené základní škole. Z výsledků šetření vyplynulo, že skoro všichni respondenti vzdělávají žáky u nichž byla diagnostikována některá z poruch učení, Mezi poruchy, které se nejčastěji vyskytovaly patřila dyslexie a dysgrafie. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, respondenti při vzdělávání těchto žáků používají celou řadu podpurných opatření. Tato opatření jim zajišťuje škola a školská zařízení, se kterými škola spolupracuje. Důležitým zjištěním bylo, že všichni respondenti mají vysokoškolské vzdělání, ale ani jeden z nich nemá vzdělání zaměřené na speciální pedagogiku. Většina respondentů uvedla, že by měla zájem dále se vzdělávat, neboť existuje nějaká oblast týkající se vzdělávání žáků s SPU, ve které by potřebovali více informací. Velkou výhodou těchto respondentů bylo, že na této škole působí speciální pedagog, se kterým mohou kdykoliv konzultovat problémy, které souvisejí s výukou těchto žáků.

Poruchy učení patří k nejčastějším potížím, které se u jedinců vyskytují. V současné době můžeme zaznamenat vzrůstající počet těchto žáků v tzv. běžných školách. Proto by bylo vhodné, aby pedagogové, kteří s těmito žáky dennodenně pracují, měli speciálně pedagogické vzdělání, zájem a možnost dále se vzdělávat.

Bakalářská práce mi umožnila získat základní informace o poruchách učení a blíže mne seznámila se vzděláváním jedinců s těmito poruchami. Získané poznatky určitě využiji během své praxe.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I: Vymezení současné problematiky*. Brno: TAVA Graphical, 2007. ISBN 978-80-210-3613-0.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II: Reeducace specifických poruch učení*. Brno: OL Print Šlapanice, 2006. ISBN 80-210-3822-5.

BARTOŇOVÁ, M. a M. VÍTKOVÁ. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: Texty k distančnímu vzdělávání*. 2., přepr. a rozš. vyd. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-158-4.

BARTOŇOVÁ, M. a M. VÍTKOVÁ. *Inkluzivní pedagogika: Distanční studijní text*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2019. ISBN 978-80-7510-334-5.

ČAPEK, R. *Moderní didaktika: Lexikon výukových a hodnotících metod*. Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80247-3450-7.

FISCHER, S., J. ŠKODA, Z. SVOBODA a L. ZILCHER. *Speciální pedagogika: Edukace a rozvoj osob se specifickými potřebami v oblasti somatické, psychické a sociální*. Praha: TRITON, 2014. ISBN 978-80-7387-792-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu: Edukace a rozvoj osob se specifickými potřebami v oblasti somatické, psychické a sociální*. Druhé rozš. vydání. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

JUCOVIČOVÁ, D. *Specifické poruchy učení a chování*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-657-4.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Reeducace specifických poruch učení u dětí*. 2. vyd. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0645-3.

KALEJA, M. *Speciální pedagogika-vybraná témata*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2014. ISBN 978-80-7464-694-2.

KENDÍKOVÁ, J. *Vzdělávání žáka s SVP*. Praha: Dr. Josef Raabe, 2016. ISBN 978-80-7496-213-4.

- KOVÁŘOVÁ, R. *Specifické poruchy učení ve školní praxi*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. ISBN 978-80-7464-466-5.
- KOVÁŘOVÁ, R. a H. MRAVCOVÁ. *SPU-DIAGNOSTIKA A TERAPIE*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. ISBN 978-80-7464-531-0.
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení*. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2016. ISBN 978-80-7311-166-3.
- MÜLLER A KOL., O. *Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné škole*. Olomouc: Polygrafické středisko VUP, 2001. ISBN 80-244-0231-9.
- PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2., přepr. a rozš. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. 4. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-3.
- SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. 2. aktual. a dopl. vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0095-8.
- ŠAUEROVÁ, M., K. ŠPAČKOVÁ a E. NECHLEBOVÁ. *Speciální pedagogika v praxi: Komplexní péče o děti se SPUCH*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4369-1.
- VALENTOVÁ A KOL., L. *Školní poradenství I*. Praha: UK Praha, Pedagogická fakulta, 2013. ISBN 978-80-7290-710-6.
- ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X.
- ZORMANOVÁ, L. *Obecná didaktika: Pro studium a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4590-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

VÍTKOVÁ, M. *Integrativní školní (speciální) pedagogika: Základy, teorie, Praxe* [online]. 2. vyd. Brno: MSD, spol., 2004 [cit. 2021-03-21]. ISBN 978-80-7510-338-3. Dostupné z: <http://www.scribd.com/document/54507806/Vitkova-Integrativni-pedagogika>.

ČESKO. Zákon č. 561 ze dne 9. února 2005 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2004, částka 20. ISSN 1211-11244. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>.

ČESKO. Vyhláška č. 72 ze dne 9. února 2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 20. ISSN 1211-11244. Dostupná také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>.

ČESKO. Vyhláška č. 73 ze dne 9. února 2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a student mimořádně nadaných. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 20. ISSN 1211-11244. Dostupná také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-7>

ČESKO. Vyhláška č. 27 ze dne 28. ledna 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016. Dostupná také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>

SEZNAM ZKRATEK

aj.	- a jiné
AP	- asistent pedagoga
IVP	- individuální vzdělávací plán
např.	- například
PO	- podpůrná opatření
popř.	- popřípadě
PPP	- pedagogicko-psychologická poradna
SPC	- speciálně pedagogické centrum
SPU	- specifické poruchy učení
SVP	- speciální vzdělávací potřeby
ŠPP	- školní poradenské pracoviště
ŠPZ	- školní poradenské zařízení
ŠVP	- školní vzdělávací program
tj.	- to je
tzv.	- tak zvaný
ZŠ	- základní škola

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pohlaví respondentů	36
Tabulka 2: Dosažený stupeň vzdělání	37
Tabulka 3: Přítomnost žáků s SPU ve třídě	38
Tabulka 4: Výskyt jednotlivých druhů SPU	39
Tabulka 5: Počet žáků s přiznaným PO	40
Tabulka 6: Zastoupení jednotlivých stupňů PO	41
Tabulka 7: Využívání PO při výuce žáků	43
Tabulka 8: Spolupráce s odborníky	44
Tabulka 9: Přítomnost speciálního pedagoga	45
Tabulka 10: Zajištění speciálně pedagogické péče	46
Tabulka 11: Doba provedení pedagogické péče	47
Tabulka 12: Spolupráce s rodiči žáků	48
Tabulka 13: Znalosti o SPU	49
Tabulka 14: Absolvování školení pedagogů	50
Tabulka 15: Zájem o další vzdělávání	51

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	36
Graf 2: Dosažený stupeň vzdělání	37
Graf 3: Přítomnost žáků s SPU ve třídě	38
Graf 4: Výskyt jednotlivých druhů SPU	40
Graf 5: Počet žáků s přiznaným PO	41
Graf 6: Zastoupení jednotlivých stupňů PO	42
Graf 7: Využívání PO při výuce žáků	43
Graf 8: Spolupráce s odborníky	44
Graf 9: Přítomnost speciálního pedagoga	45
Graf 10: Zajištění speciálně pedagogické péče	46
Graf 11: Doba provedení pedagogické péče	47
Graf 12: Spolupráce s rodiči žáků	48
Graf 13: Znalosti o SPU	49
Graf 14: Absolvování školení pedagogů	50
Graf 15: Zájem o další vzdělávání	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník

DOTAZNÍK

Vážená paní učitelko, pane učiteli,

dovoluji si Vás požádat o spolupráci při vyplnění tohoto dotazníku, který bude součástí výzkumu mé bakalářské práce. Jeho cílem je získat informace, které se týkají vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení na 1. stupni ZŠ. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění je zcela dobrovolné. Vámi poskytnuté informace budou použity pouze pro potřeby bakalářské práce.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku.

Martina Chlumská

Otázky dotazníku:

1. Vaše pohlaví
 - a) žena
 - b) muž

2. Vaše nejvyšší ukončené vzdělání
 - a) středoškolské
 - b) bakalářské
 - c) VŠ bez speciální pedagogiky
 - d) VŠ zaměřené na speciální pedagogiku

3. Učíte ve své třídě žáka s SPU?
 - a) ano, počet
 - b) ne

4. Jaký druh SPU se u žáků vyskytuje?
- a) dyslexie
 - b) dysgrafie
 - c) dysortografie
 - d) dyskalkulie
 - e) další
5. Kolik žáků ve třídě má přiznané PO?
- a) 1-2
 - b) 3-4
 - c) 5 a více
6. Jaký stupeň PO se u žáků vyskytuje nejčastěji?
-
7. Která z uvedených PO využíváte při výuce žáka/žáků s SPU?
- a) úprava metod a forem vzdělávání
 - b) používání speciálních učebnic, učebních pomůcek
 - c) IVP
 - d) pomoc AP
 - e) hodnocení
 - f) intervence
8. S jakými odborníky spolupracujete při vzdělávání žáků s SPU? Uveďte.
-
9. Působí na Vaší škole speciální pedagog?
- a) ano
 - b) ne

10. Zajišťuje Vaše škola speciálně pedagogickou péči jedincům s SPU?
- a) ano
 - b) ne
11. V jakou denní dobu probíhá péče?
- a) před vyučováním
 - b) po vyučování
12. Spolupracujete s rodiči žáků s SPU?
- a) ano
 - b) ne
13. Jak byste ohodnotili Vaše znalosti v oblasti vzdělávání žáků s SPU?
- a) dostačující
 - b) nedostačující
 - c) neumím posoudit
14. Zúčastnil/a jste se během tří let školení, které bylo zaměřené na práci s dětmi s SPU?
- a) ano
 - b) ne
15. Máte zájem dále se vzdělávat, popř. rozšířit si vzdělání?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
16. Napište, prosím, v jaké oblasti související se vzděláváním žáků se SPU byste uvítal/a více informací.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martina Chlumská

Obor: Speciální pedagogika - vychovatelství

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Vzdělávání žáků s SPU na 1. stupni ZŠ v Uhlířských Janovicích

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh: 45

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 22

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 5

Vedoucí práce: Mgr. Martina Bürgerová